

Sygn. akt I Ns 1344/09

POSTANOWIENIE

L., dnia 27 lutego 2013r.

Sąd Rejonowy w Lubinie Wydział I Cywilny

w składzie następującym: SSR Łukasz Solecki

Protokolant: Justyna Łazińska

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2013r.

na rozprawie

sprawy z wniosku M. Ś. (1)

przy udziale (...) S.A. w K. (poprzednio (...) S.A. we W.)

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

I. ustanowić na nieruchomości w postaci działek nr (...) położonych w T. Gmina Ś., dla których Sąd Rejonowy w Lubinie prowadzi księgę wieczystą nr (...) prawo służebności przesyłu energii elektrycznej linią energetyczną wysokiego napięcia 110 kV oraz 20kV, która to służebność polegać będzie na prawie przesyłu energii elektrycznej, prawie wstępu na nieruchomość w celu wykonywania czynności eksploatacyjnych w pełnym zakresie wynikającym z przepisów prawa , prac remontowych prac modernizacyjnych z obowiązkiem przywrócenia terenu do stanu pierwotnego na koszt właściciela sieci a nadto na prawie wstępu na opisaną wyżej nieruchomość wraz z niezbędnym sprzętem i środkami transportu w celu swobodnego dostępu do zlokalizowanych na tej nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych wymienionych w niniejszym orzeczeniu i ustalić obszar oddziaływania służebności przesyłu na działce nr (...) na 855,60 m² (po 1,80 m od osi linii w obu kierunkach dla linii napięcia 20kV i po 12,31 m od osi linii w obu kierunkach dla linii napięcia 110kV), zaś na działce nr (...) na 2501,40 m² (po 1,80 m od osi linii w obu kierunkach dla linii napięcia 20kV i po 12,31 m osi linii w obu kierunkach dla linii napięcia 110kV), na czas nieokreślony na rzecz każdorazowego właściciela urządzeń przesyłowych – będącego przedsiębiorcą;

II. zasądzić od (...) S.A.w K.kwotę 9.889 zł (dziewięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt dziewięć złote) za służebność na działce nr (...)i kwotę 10.265,00 zł (dziesięć tysięcy dwieście sześćdziesiąt pięć złotych) za służebność na działce nr (...)na rzecz M. Ś. (1)tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu opisanej w punkcie I postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

III. w pozostałym zakresie wniosek oddalić;

IV. zasądzić od uczestnika postępowania (...) S.A.w K.na rzecz wnioskodawczyni M. Ś. (1)kwotę 1.757 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

V. nakazać uczestnikowi postępowania (...) S.A. w K., aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Lubinie kwotę 2.019,01 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I Ns 1344/09

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. Ś. (1) wniosła o ustanowienie za wynagrodzeniem na nieruchomości położonej w miejscowości T. na działkach o numerze (...) służebności przesyłu na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. Oddział w L. (obecnie (...) S.A. w K.) jako właściciela infrastruktury elektroenergetycznej znajdującej się na przedmiotowej działce, stanowiącej współwłasność wnioskodawców. Wniosła również o zasądzenie od uczestnika postępowania na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wniosku wskazała, że jest właścicielem wyżej opisanej nieruchomości, na której posadowione są słupy energetyczne, fragment linii energetycznej. Podała także, iż zwróciła się do uczestnika postępowania o polubowne załatwienie sprawy, jednak uczestnik żąda pokrycia przez nich kosztów postępowania dowodowego, co jest dla nich nie do przyjęcia.

Uczestnik postępowania (...) S.A. we W. Oddział w L. (obecnie (...) S.A. w K.) wniosł o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie od wnioskodawców na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że zgodnie z art. 305² k.c. ustanowienia służebności przesyłu może żądać przedsiębiorca, natomiast uprawnienie właściciela nieruchomości ogranicza się do żądania odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności. Uczestnik postępowania nadto z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia co do linii napowietrznej S-420 i L -525. Co do odgałęzienia do stacji transformatorowej R-525-17 wskazał iż należy powołać rzeczoznawcę w celu ustalenia wysokości jednorazowego wynagrodzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie

Wnioskodawczyni M. Ś. (1) jest właścicielem działek o numerach (...) położonych w miejscowości T., dla której Sąd Rejonowy w Lubinie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

dowód: księga wieczysta nr (...)

Przedmiotowa nieruchomość jest nieruchomością rolną położoną poza zabudową wsi T.. Zgodnie z zapisem w ewidencji gruntów powyższa nieruchomość kwalifikowana jest jako grunty orne pastwisko.

Dla terenu, na którym położona jest przedmiotowej nieruchomości obowiązuje plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Ś. uchwalony uchwałą nr XLIII/274/2005 Rady Miejskiej w Ś. z dnia 30 czerwca 2005r.

Wartość służebności przesyłu składająca się z odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości i z wynagrodzenia za dalsze współkorzystanie ze strefy kontrolowanej w dla działki nr (...) wynosi kwotę 9889 zł zaś dla działki nr (...) kwotę 10.265zł.

Dla działki nr (...) powierzchnia strefy kontrolowanej w związku z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi wynosi 885,60 m². Dla linii 110 kV przyjęto szerokość strefy 24 , 62 m zaś dla linii 20 kV przyjęto szerokość strefy 3.60kV.

Dla działki nr (...) powierzchnia strefy kontrolowanej w związku z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi wynosi 2501,40m². Dla linii 110 kV przyjęto szerokość strefy 24 , 62 m zaś dla linii 20 kV przyjęto szerokość strefy 3.60kV.

dowód: opinia biegłej sądowej z załącznikami k 90-149

ustana opinia uzupełniająca biegłej sądowej k 330-330v

opinia uzupełniająca biegłej sądowej z dnia 07.03.2011r. k 203-207

opinia uzupełniająca biegłej sądowej z dnia 27.06.2011 r. k 225 – 228

Wnioskodawczyni zawarła z (...) Sp (...) umowę dzierżawy nieruchomości gruntowej w celu zainstalowania i eksploatacji elektrowni wiatrowych.

Spółka (...) poinformowała wnioskodawczynię iż z uwagi na lokalizację na działce słupów i linii wysokiego napięcia możliwa jest lokalizacja tylko jednej turbiny.

dowód kopia umowy dzierżawy k 172 -183

pismo z dnia 24 lutego 2011r k 171

pismo z dnia 24 maja 2011r k 218

W piśmie z dnia 21 maja 2009r uczestnik postępowania poinformował wnioskodawczynię iż nie widzi możliwości zaakceptowania warunków ustanowienia służebności przesyłu wskazanych w piśmie z dnia 20 kwietnia 2009r.

dowód kopia pisma z dnia 21 maja 2009r k 4

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie co do zasady.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni domagała się ustanowienia na należącej do niej nieruchomości gruntowej służebności przesyłu na rzecz każdorazowego właściciela urządzeń przesyłowych w związku z usytuowaniem na jej działkach infrastruktury i urządzeń energetycznych stanowiących obecnie własność uczestnika postępowania.

Zgodnie z art. 305¹ k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, którego własność stanowią m.in. urządzenia elektroenergetyczne posadowione na tej nieruchomości, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń – służebność przesyłu. Nadto stosownie do treści art. 305² § 2 k.c. właściciel nieruchomości obciążonej może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Wbrew twierdzeniom uczestnika postępowania, prawo wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem w sytuacji kiedy jest ona konieczna do korzystania urządzeń przesyłowych przysługuje również właścicielowi, na którego nieruchomości taka infrastruktura jest posadowiona. Uprawnienie takie wynika wprost z treści art. 305²§2 k.c. stanowiącego m.in., że właściciel może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Takie sformułowanie oznacza, iż żądanie odpowiedniego wynagrodzenia jest ściśle związane z żądaniem ustanowienia służebności przesyłu, bowiem przysługuje w zamian za ustanowienie tego typu służebności. Tym samym wnioskodawcy – jako współwłaściciele nieruchomości są legitymowani do wystąpienia z wnioskiem w przedmiotowej sprawie.

Uczestnik postępowania zgłosił zarzut zasiedzenia części służebności. Okoliczność ta nie zasługuje, zdaniem Sądu, na aprobatę. Wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego (IV CSK 291/09 – wyrok SN z dnia 9 grudnia 2009r) zarysował się pogląd, że przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej (art. 352 k.c.) co w konsekwencji oznacza , że niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Pogląd taki został zaprezentowany z uwagi na przyjęcie tezy, że skutki prawne związane z posiadaniem samoistnym przez przedsiębiorstwo państwowe nieruchomości mogły powstać tylko na rzecz Skarbu Państwa, a nie na rzecz innego przedsiębiorstwa (tak Sąd Najwyższy dnia 9 maja 2003 r., V CK 24/03, niepubl.).

Sąd Rejonowy wypełni podziela argumentację i pogląd zaprezentowany powyższej i opowiada się za takim właśnie stanowiskiem. Skoro zatem nie możliwym było zaliczenie okresu posiadania linii napowietrznej przez stronę pozwaną przed datą 1 lutego 1989r to tym samym nie upłynął okres 30 letni do zasiedzenia nieruchomości.

Z materiału dowodowego zebranego w sprawie w postaci przedłożonej dokumentacji oraz odpisu zwykłego księgi wieczystej nr (...) wynika, że wnioskodawczyni jest właścicielką nieruchomości gruntowej położonej w obrębie T. stanowiącej działki gruntu nr (...) przez, które przebiega napowietrzna linia energetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz 20 kV stanowiąca własność uczestnika postępowania. Ponadto powyższa linia energetyczna stanowi fragment sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej dla indywidualnych odbiorców. Tym samym zachodzą przesłanki do ustanowienia służebności przesyłu na rzecz każdego właściciela przedmiotowych urządzeń przesyłowych, która uregulowałaby wzajemne prawa i obowiązki właścicielki nieruchomości oraz przedsiębiorcy przesyłowego w zakresie niezbędnego korzystania przez takiego przedsiębiorcę z nieruchomości wnioskodawczyni.

W związku z tym, że treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego w oznaczony sposób z cudzej nieruchomości w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych, koniecznym jest umożliwienie przedsiębiorcy energetycznemu wstępu na część nieruchomości wnioskodawczyni w celu bieżącej eksploatacji, naprawy i konserwacji, zlokalizowanej na jej gruncie infrastruktury przesyłowej.

Z tego też względu Sąd w punkcie I postanowienia orzekł, że prawo służebności przesyłu ustanowione na działkach objętych wnioskiem polegać ma na uprawnieniu do przesyłu energii elektrycznej linią energetyczną wysokiego napięcia 110 kV, wstępu na nieruchomość w celu konserwacji urządzeń przesyłowych oraz w celu usunięcia awarii tych urządzeń.

W sprawie pomiędzy uczestnikami sporna była natomiast kwestia zakresu obszaru służebności przesyłu dla linii 110 kV albowiem dla linii 20 kV uczestnik sam wskazał szerokość 3,6 a wnioskodawczyni nie kwestionowała tej okoliczności oraz wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

W celu ustalenia powyższych okoliczności Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości. Biegła sądowa w sposób rzetelny i spójny, w ocenie Sądu, wydała opinię w przedmiotowej sprawie. Wskazała na jakich przesłankach oparła się ustalając szerokość strefy dla linii kV 110. Podała, że ustalenia w tym zakresie oparła na planie zagospodarowania przestrzennego a także na piśmie pracownika uczestnika postępowania M. M. (orientacyjny przebieg linii z 20.01.2011r), który został dołączony do sporządzonej opinii jako załącznik. W tej sytuacji, zdaniem Sądu, biegła prawidłowo ustaliła szerokość strefy służebności jak również jej wartość. Ustalając bowiem wynagrodzenie biegła sądowa dokonała analizy cen transakcji na rynku nieruchomości objętej wnioskiem T.. Co więcej biegła sądowa na rozprawie w dniu 30 maja 2012r w sposób rzeczowy wskazała na jakiej metodzie oparła się dokonując wyceny służebności przesyłu a ponadto wskazała, iż jeśli uczestnicy kwestionowaliby dokonane przez nią pomiary winni przeprowadzić dowód z opinii biegłego z zakresu geodezji. Co więcej biegła podała, że na terenie objętym wnioskiem dopuszcza się ustanowienie elektrowni wiatrowej, ale z uwagi na brak umowy, którą miała przedłożyć wnioskodawczyni, jako stawki przyjęła kwoty z rezerwy terenu.

Stanowisko zaś uczestniczki postępowania oparte została o treść wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu (k 273 i n.), lecz dla Sądu stanowisko uczestniczki nie jest wiarygodne, co do tego, że dla wykonywania prac przy liniach wystarczy tylko pas pod liniami, jest to niewykonalne z technicznego punktu widzenia a tym samym zasadnym byłby wniosek o ustanowienie pasa służebności dla linii 110 kV obejmującego rzut poziomy czyli po 6,7m. Zaprezentowane przez uczestnika wyrok Sądu Apelacyjnego nie jest dla Sądu wiążący a poza tym co podkreślił Sąd Okręgowy w Legnicy w sprawie II Ca 435/12, orzeczenie to nie dotyczy ustanowienia służebności przesyłu i wynagrodzenia z tym związanego lecz wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości a tym samym inna była podstawa prawna dochodzonego roszczenia jak również inne przesłanki na jakich oparto się ustalając należne odszkodowanie z tego tytułu.

Ponadto jeśli uczestnik postępowania nie zgadzał się z szerokością strefy służebności a także wysokością należnego wynagrodzenia winien w tym zakresie złożyć stosowne wnioski dowodowe czego jednakże nie uczynił. Ograniczenie się jedynie do kwestionowania opinii biegłego sądowego i składania dokumentów prywatnych nie może jeszcze uzasadniać, w ocenie Sądu, w sytuacji kiedy strona jest reprezentowana przez fachowego pełnomocnika działania Sądu w tym zakresie z urzędu. Nie zrozumiałym jest zatem zachowanie pełnomocnika kiedy w postępowaniu przeprowadzonym w sprawie Sygn. akt I Ns 580/10 (II Ca 435/12) pełnomocnik złożył aczkolwiek spóźniony wniosek o biegłego z zakresu elektroenergetyki.

Dlatego też za wiarygodną uznał Sąd opinię biegłej sądowej J. J. z dnia 18 grudnia 2010r . Według Sądu, nie ulega bowiem wątpliwości, że powyższe ograniczenie korzystania przez właściciela z nieruchomości i wynikająca stąd utrata wartości nieruchomości, ściśle przecież związana z przebiegiem infrastruktury przesyłowej, powinny mieć swoje odzwierciedlenie w wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu, które to świadczenie ma za zadanie wynagrodzić właścicielowi skutki ingerencji w sferę jego prawa własności poprzez eksploatację urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę przesyłowego. Ponadto Sąd miał na uwadze także uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2011 r., sygn. akt III CZP 43/11, a mianowicie, że: „właścicielowi nieruchomości nie przysługuje wobec nieuprawnionego posiadacza służebności przesyłu roszczenie o naprawienie szkody z powodu obniżenia jej wartości, związanego z normalnym korzystaniem z nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści takiej służebności”. Jeżeli zatem roszczenie o naprawienie szkody z powodu obniżenia wartości nieruchomości nie przysługuje wobec nieuprawnionego posiadacza służebności przesyłu, to tym bardziej nie przysługuje wobec posiadacza służebności, któremu przysługuje odpowiedni tytuł prawny. W uzasadnieniu do tej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że „uszczerbek właściciela związany z pogorszeniem nieruchomości tylko w następstwie zbudowania na niej i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych – zgodnie z wolą ustawodawcy – jest rekompensowany świadczeniem, jakie może on uzyskać za obciążenie jego prawa służebnością przesyłu”. Zdaniem Sądu Najwyższego wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu powinno równoważyć wszelki uszczerbek związany z trwałym obciążeniem nieruchomości. Oznacza to, że właścicielowi nieruchomości nie przysługują wobec posiadacza służebności przesyłu odrębne roszczenia odszkodowawcze z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości, natomiast obniżenie wartości nieruchomości związane z uzyskaniem przez przedsiębiorcę przesyłowego tytułu prawnego w postaci służebności przesyłu powinno być zrekompensowane wyłącznie w drodze zapłaty odpowiedniego ekwiwalentu w postaci wynagrodzenia z tego tytułu. Zatem pominięcie w niniejszym postępowaniu w wynagrodzeniu elementu zmniejszenia wartości nieruchomości mogłoby prowadzić do pozbawienia właściciela ekwiwalentu finansowego.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd uznał, że wysokość jednorazowego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu powinna uwzględniać ograniczenia występujące na obszarze oddziaływania służebności przesyłu. W związku z tym, że uczestnik postępowania (...) S.A. w K. jest obecnie właścicielem urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na nieruchomości wnioskodawczyni, to obowiązany jest, na podstawie art. 305²§2 k.c., zapłacić na jej rzecz kwotę 9.889 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce nr (...) oraz kwotę 10.265,00zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce nr (...). Natomiast wniosek w pozostałym zakresie co do żądania zasądzenia wyższej kwoty wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu ponad przyznaną w niniejszym orzeczeniu, jako bezzasadny, podlegał oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zapadło na podstawie art. 520§2 k.p.c. Sąd uznał, że obowiązek zwrotu kosztów w niniejszej sprawie powinien w całości spoczywać na uczestniku postępowania. . W ocenie Sądu, nie do pogodzenia byłaby sytuacja, w której wnioskodawcy ponieśliby koszty postępowania w jakimkolwiek stopniu, biorąc pod uwagę wysokość zasądzonego świadczenia, gdyż konieczność partycypowania w kosztach sądowych faktycznie ograniczyłaby ich wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu w stopniu nie akceptowalnym z punktu widzenia charakteru roszczenia w niniejszej sprawie.

W związku z tym uczestnik postępowania powinien zwrócić wnioskodawcom koszty postępowania w kwocie 1757 zł. W tym kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Nadto uczestnik postępowania, stosownie do treści art. 520§2 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jest zobowiązany do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kwoty 2.019,01zł tytułem brakujących kosztów wynagrodzenia biegłej sądowej, tymczasowo wydatkowanych z budżetu tutejszego Sądu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w sentencji.